

UNDERSTANDING DISCIPLINES AND SCHOOL SUBJECTS

HISTORY

By Prof. Digambar Ganpat Durgade

**B) – Movements, Democracy
and Diversity**

**ब) - हालचाली, लोकशाही आणि
विविधता**

**2) The quit India
Movement.**

**2) भारत छोडो
आंदोलन**

SIM
GO BACK

भारत छोड़ो आंदोलन

8 अगस्त 1942

Causes that led to Quit India Movement

- Failure of Cripps' Mission
- Japanese Threat
- क्रिप्सचे अयशस्वी मिशन
- जपानी धमकी

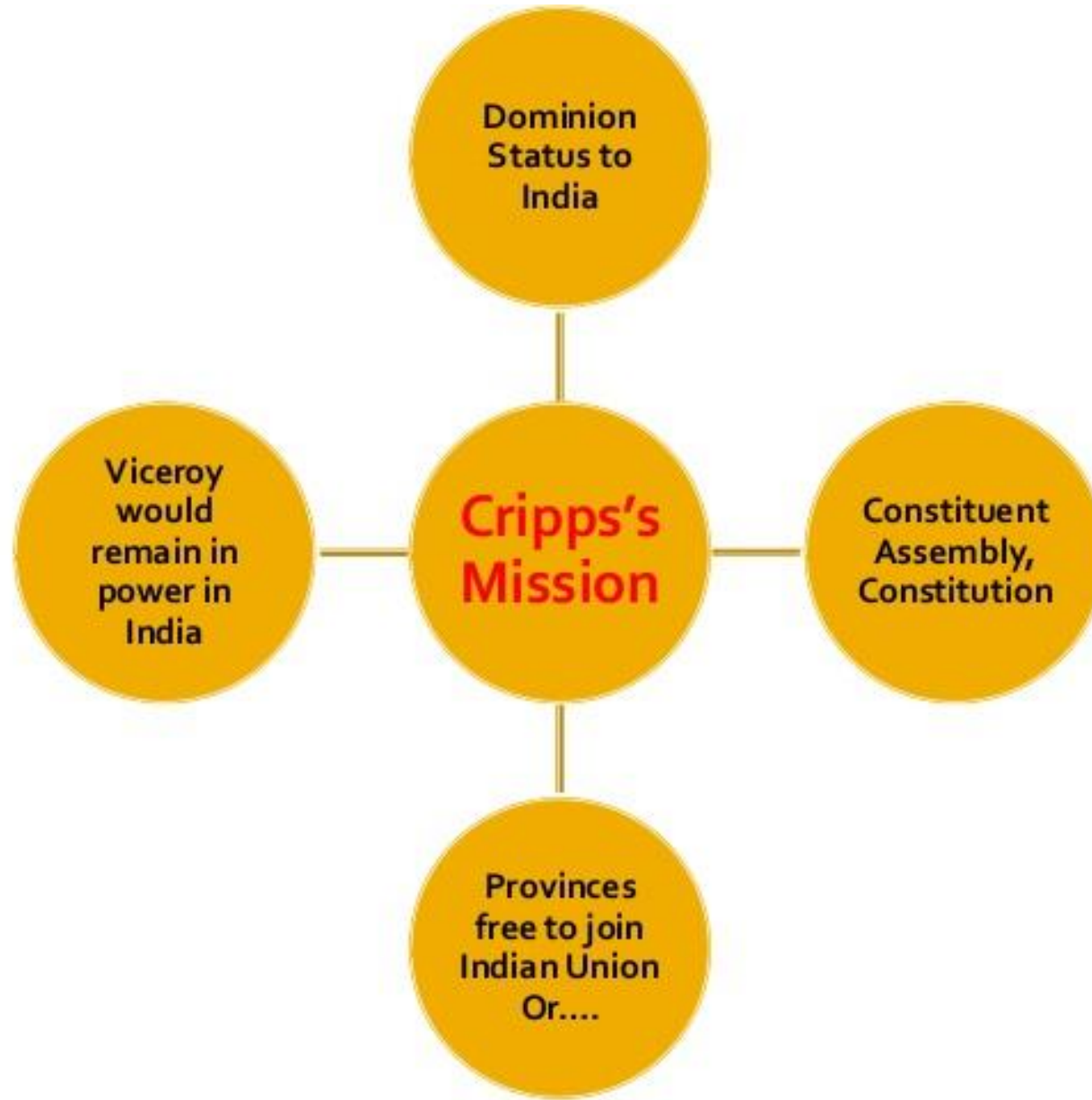
Cripps's Mission

- Japanese army was rapidly approaching towards India, so it became necessary for the British to break the political deadlock in India.
- On March 11, 1942 the British PM- Churchill announced that Sir Stafford Cripps would go to India and consult all the parties.
- So, the Cripps's Mission proposed the following constitutional reforms.

क्रिप्सचे मिशन

- जपानी सैन्य वेगाने भारताच्या दिशेने येत होती, त्यामुळे ब्रिटिशांना भारतातील राजकीय कोंडी फोडणे आवश्यक झाले.
- ११ मार्च, १९४२ रोजी ब्रिटीश पंतप्रधान चर्चिल यांनी घोषित केले की सर स्टाफर्ड क्रिप्स भारतात जाऊन सर्व पक्षांशी सल्लामसलत करतील.
- तर, क्रिप्सच्या मिशनने खालील घटनात्मक सुधारणांचा प्रस्ताव दिला.

4 Clauses of Cripps' Mission

Clauses of Cripps' Mission

- India would be given a Dominion status.
- A Constituent Assembly would be setup who would then draft a new Constitution.
- There would be federation (partnership) of British India and Indian states.

क्रिप्स' मिशनची कलमे

- भारताला डोमिनियन दर्जा देण्यात येईल.
- संविधान सभा स्थापन केली जाईल आणि त्यानंतर नवीन संविधान तयार होईल.
- ब्रिटिश भारत आणि भारतीय राज्यांचे फेडरेशन (भागीदारी) असेल.

Clauses of Cripps' Mission...

- And Province that was not ready to accept the Constitution would be allowed to form a separate Dominion status.
- Provinces would be free to join Indian Union, if not, they would form their own Constitution and get the same dominion status as that of India.

क्रिप्स' मिशनची कलमे...

- आणि राज्यघटना मान्य करण्यास तयार नसलेल्या प्रांताला स्वतंत्र वर्चस्व मिळण्याची परवानगी दिली जाईल.
- प्रांत भारतीय संघात सामील होऊ शकतील, तसे नसेल तर त्यांनी स्वतःची राज्यघटना तयार केली आणि भारताला जेवढे प्रभुत्व मिळू शकेल.

Clauses of Cripps' Mission...

- An undertaking would be signed between His Majesty's Government & the Constituent Assembly covering all the matters related to transfer of responsibilities.
- Provisions would be made for the protection of racial and religious minorities.

क्रिप्स' मिशनची कलमे...

- श्रीमती सरकार व संविधान सभा यांच्यात जबाबदारी हस्तांतरणासंदर्भातील सर्व बाबींचा समावेश होता.
- वांशिक आणि धार्मिक अल्पसंख्याकांच्या संरक्षणासाठी तरतुदी केल्या जातील.

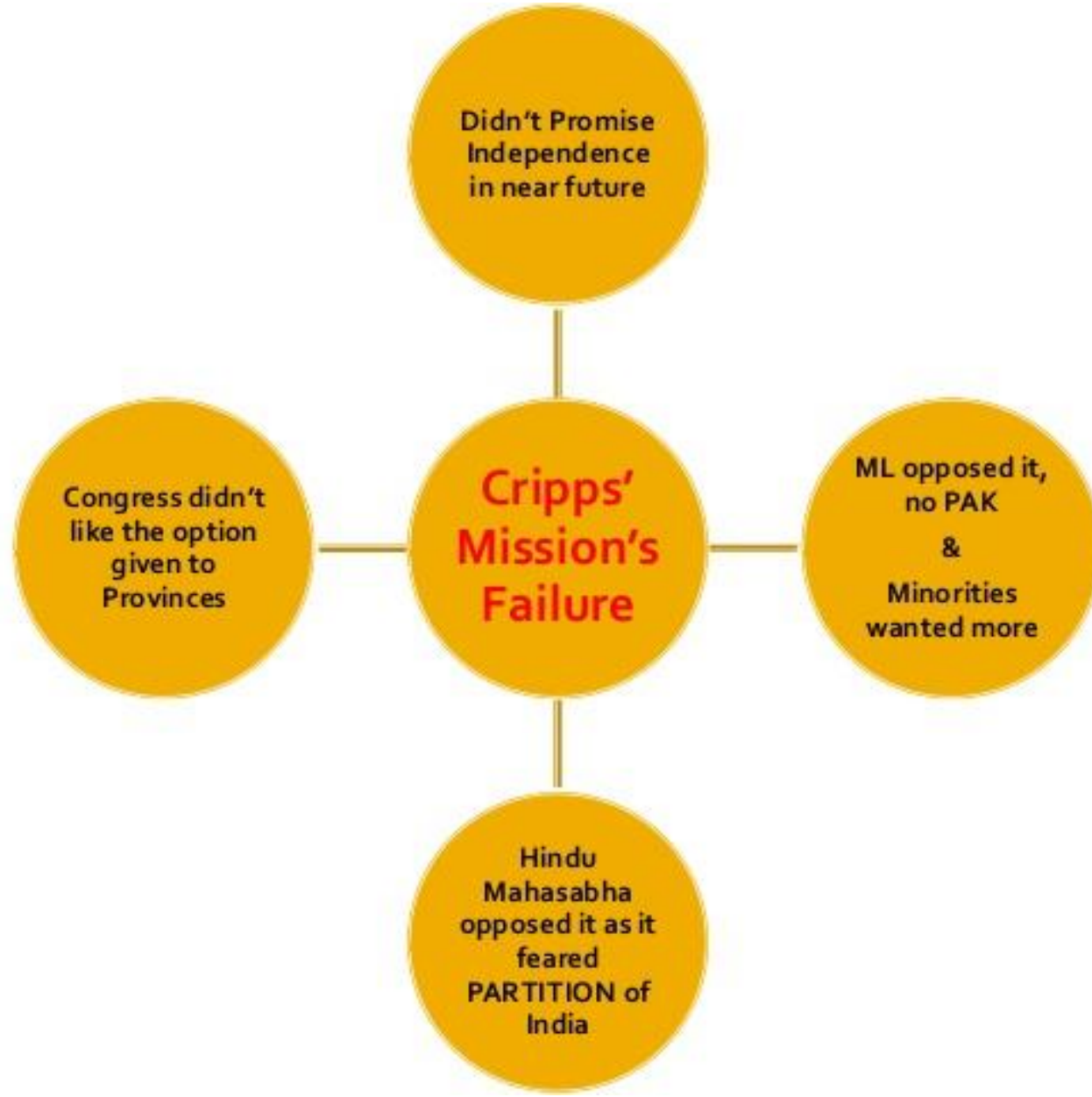
Clauses of Cripps' Mission...

- During War, Viceroy would remain in power in India and would be responsible for the defence of the country.
- However, it would be the responsibility of Government of India to take care of the military and other needs.

क्रिप्स' मिशनची कलमे...

- युद्धाच्या वेळी व्हाईसरॉय भारतात सत्तेत राहून देशाच्या संरक्षणाची जबाबदारी स्वीकारत असत.
- तथापि, सैन्य आणि इतर गरजा पूर्ण करणे ही भारत सरकारची जबाबदारी असेल.

4 Reasons for the Failure of the Cripps' Mission

Reasons for failure of Cripps' Mission

- It didn't promise Independence in near future.
- The plan involved partitioning the country.
- Muslim League opposed it, as it didn't promise formation of Pakistan and spoke about formation of only single Dominion.

क्रिप्स 'मिशन अयशस्वी होण्याची कारणे

- हे नजीकच्या भविष्यात स्वातंत्र्याचे वचन दिले नाही.
- या योजनेत देशाचे विभाजन होते.
- मुस्लिम लीगने त्याचा विरोध केला, कारण त्यांनी पाकिस्तान स्थापनेचे आश्वासन दिले नाही आणि केवळ एकल प्रभुत्व स्थापनेविषयी बोलले.

Reasons for failure of Cripps' Mission...

- Hindu Mahasabha rejected it, as it feared partition of the country.
- Sikhs, Anglo-Indians, Christians opposed it as it didn't sufficiently safeguard their interests.
- Princely States rejected it, as it denied their right of selecting their representatives to the proposed constitution making body. This right was kept by the rulers.

क्रिप्स 'मिशन अयशस्वी होण्याची कारणे...

- देशाच्या विभाजनाची भीती असल्याने हिंदू महासभेने ते नाकारले.
- शिख, अँग्लो-इंडियन, ख्रिश्चनांनी त्याचा विरोध केला कारण ते त्यांच्या हिताचे पुरेसे रक्षण करीत नाहीत.
- प्रस्तावित राज्यघटना समितीत त्यांचे प्रतिनिधी निवडण्याचा त्यांचा अधिकार नाकारल्यामुळे प्रिन्सिपल स्टेट्सने ते नाकारले. हा अधिकार राज्यकर्त्यांनी ठेवला होता.

Reasons for failure of Cripps' Mission...

- Congress opposed to the option given to the provinces of getting a separate Dominion Status.
- Gandhiji called the Cripps' Mission as the “post dated cheque of a failing bank”.
- Congress wanted all the subjects including Defence matters to be handled by the National Government and asked to form a National Government with full responsibility.

क्रिप्स 'मिशन अयशस्वी होण्याची कारणे...

- प्रांतांना स्वतंत्र वर्चस्व दर्जा मिळण्याच्या पर्यायांना काँग्रेसचा विरोध होता.
- गांधीजींनी क्रिप्स 'मिशनला“ अयशस्वी बँकेच्या पोस्ट दिनांकित चेक ”म्हणून संबोधले.
- संरक्षणविषयक बाबींसह सर्व विषय राष्ट्रीय सरकारने हाताळावेत आणि काँग्रेसला संपूर्ण जबाबदारीने एक राष्ट्रीय सरकार स्थापन करण्यास सांगितले जावे अशी काँग्रेसची इच्छा होती.

Japanese Threat

- In 1942, Japanese Army had attacked Burma was marching towards Assam.
- Gandhiji said that the presence of British in India is an invitation to Japan to invade India.
- Their presence was working like a bait.

जपानी धमकी

- १९४२ मध्ये जपानच्या सैन्याने बर्मावर हल्ला केला होता.
- गांधीजी म्हणाले की, ब्रिटिशांची भारतात उपस्थिती हे जपानला भारतावर आक्रमण करण्याचे आमंत्रण आहे.
- त्यांची उपस्थिती आमिष सारखे कार्य करीत होती.

Japanese Threat...

- And their withdrawal would remove the bait.
- So, all Indian leaders were convinced that immediately, it is time for India's Complete Independence from British.
- So, Gandhiji decided to launch a movement asking British to Quit India.

जपानी धमकी...

- आणि त्यांचे पैसे काढणे आमिष दूर करेल.
- म्हणूनच, सर्व भारतीय नेत्यांना खात्री होती की तत्काळ ही वेळ ब्रिटिशांकडून पूर्ण स्वतंत्र होण्याची वेळ आली आहे.
- म्हणून, गांधीजींनी ब्रिटिशांना भारत छोडी विचारत चळवळ सुरू करण्याचा निर्णय घेतला.

Quit India Movement (1942)

- Congress held a meeting at Wardha in July 1942 and passed Quit India Resolution which stated- 'British rule in India must end immediately.'
- All India Congress Committee met at BOMBAY on AUGUST 8th 1942 and passed the Quit India Resolution.

भारत छोडो आंदोलन(1942)

- जुलै १९४२ मध्ये काँग्रेसने वर्धा येथे बैठक घेतली आणि भारत छोडो ठराव मंजूर केला ज्यात म्हटले आहे की- 'भारतात ब्रिटीशांचे शासन त्वरित संपले पाहिजे.'
- ऑल इंडिया काँग्रेस कमिटीची 8 ऑगस्ट 1942 रोजी ऑगस्ट रोजी बॉम्बे येथे बैठक झाली आणि त्यांनी भारत छोडो ठराव संमत केला.

Quit India Movement (1942)...

- Before the movement was launched, early in the morning of August 9th, British arrested Gandhiji and other Indian leaders and were taken to unknown destinations and once again Congress was banned and was declared as illegal.

भारत छोडो आंदोलन(1942)...

- आंदोलन सुरू होण्यापूर्वी 9 ऑगस्ट रोजी सकाळीच ब्रिटीशांनी गांधीजी व इतर भारतीय नेत्यांना अटक केली आणि त्यांना अज्ञात स्थळी आणण्यात आले आणि पुन्हा एकदा काँग्रेसवर बंदी घालण्यात आली आणि ती बेकायदेशीर घोषित करण्यात आली.

Quit India Movement (1942)...

- It was followed by severe reactions from Indians and more severe repressive measures from British.
- It was second repression after 1857.
- Gandhiji was kept at Agha Khan Palace, Pune and other leaders were kept at jail in Ahmednagar.

भारत छोडो आंदोलन(1942)...

- त्यापाठोपाठ भारतीयांकडून तीव्र प्रतिक्रिया आणि ब्रिटिशांकडून अधिक कठोर दडपशाही करण्यात आली.
- १८५७ नंतरचा हा दुसरा दडपशाही होता.
- गांधीजींना पुणे येथील आझा खान पॅलेस येथे ठेवण्यात आले होते आणि इतर नेत्यांना अहमदनगरच्या तुरुंगात ठेवण्यात आले होते.

Quit India Movement (1942)...

- Government was successful to crush the movement.
- Many other leaders started an underground movement till 1944.

भारत छोडो आंदोलन(1942)...

- आंदोलन चिरडण्यात सरकार यशस्वी झाले.
- 1944 पर्यंत इतर अनेक नेत्यांनी भूमिगत चळवळ सुरू केली.

Impact of Quit India Movement

- It demonstrated the depth of the feeling of Nationalism, Struggle & Sacrifice had reached in the country.
- It made it clear to British that now they can't rule India against the wishes of the people.
- People from all sections and communities united together.

भारत छोड़ो आंदोलनाचा परिणाम

- त्यातून राष्ट्रवाद, संघर्ष आणि त्यागाची भावना देशात किती प्रमाणात पोचली गेली हे दिसून आले.
- ब्रिटिशांना हे स्पष्ट झाले की आता ते लोकांच्या इच्छेविरुद्ध भारतावर राज्य करू शकत नाहीत.
- सर्व विभाग आणि समुदायातील लोक एकत्र आले.

Impact of Quit India Movement...

- It was mass revolt before getting Independence.
- It strengthened Congress Party because of its heroic role in the movement.
- Question of Constitutional reforms remained aside till the War of 1945 (end of WWII).

भारत छोड़ो आंदोलनाचा परिणाम...

- स्वातंत्र्य मिळण्यापूर्वी हा जनतेचा बंड होता.
- या चळवळीतील पराक्रमाच्या भूमिकेमुळे काँग्रेस पक्षाला बळकटी मिळाली.
- घटनात्मक सुधारणांचा प्रश्न १९४५ च्या युद्धापर्यंत (WWII चा शेवट) बाजूला राहिला.

Impact of Quit India Movement...

- There was no political activity till 1945 as most of the big leaders were inside the prison.
- Hence, Subhas Chandra Bose and INA continued the freedom struggle outside the country. 12 1942

भारत छोड़ो आंदोलनाचा परिणाम...

- १९४५ पर्यंत कोणतेही राजकीय हालचाल झाले नव्हते कारण बहुतेक बडे नेते तुरुंगात होते.
- म्हणूनच सुभाषचंद्र बोस आणि आयएनए यांनी देशाबाहेर स्वातंत्र्यलढा चालू ठेवला. 12 1942

Causes that Lead to Quit India Movement

1

2

Clauses of Cripps' Mission

Reasons for the Failure of Cripps' Mission

Japanese Threat

Launch of Quit India Movement----- Date/Place?

Impact of Quit India Movement

1

2

3

4

Thank

you

